

XV WOJEWÓDZKI KONKURS Z GEOGRAFII

dla uczniów dotychczasowych gimnazjów oraz klas dotychczasowych gimnazjów prowadzonych w szkołach innego typu województwa świętokrzyskiego

ETAP III – wojewódzki

12 marca 2018 r.

Godz. 13:00

Kod pracy ucznia

Suma punktów

Czas pracy: **90 minut**

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **50 punktów**

Instrukcja dla ucznia:

1. W miejscu wyznaczonym wpisz swój kod.
2. Arkusz składa się z 15 stron i zawiera 26 zadań.
3. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź czy twój test jest kompletny. Jeśli zauważysz braki zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Odpowiedzi zapisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
6. Prawidłowe odpowiedzi wpisz czytelnie w wyznaczone miejsca lub zaznacz kółkiem właściwą literę np.: **A**
7. Nie używaj korektora. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl znakiem: X i zaznacz kółkiem inną wybraną odpowiedź np.: ~~**A**~~ i np. **B**
8. Nie używaj kalkulatora. Rozwiązując zadania, możesz wykorzystać brudnopis. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
9. Przy rozwiązywaniu zadań możesz korzystać z przyborów kreślarskich.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0-1p.)

Podkreśl współrzędne geograficzne, które określają położenie Lizbony, stolicy Portugalii:

- A. 38°42'N, 9°05'W
- B. 38°42'S, 9°05'W
- C. 38°42'N, 9°05'E
- D. 38°42'S, 9°05'E

Zadanie 2. (0-2p.)

Wstaw brakujące określenia tak, aby powstały zdania prawdziwe.

Skorupa ziemna zbudowana jest z warstw: (A).....,

....., i Litosfera obejmuje warstwę

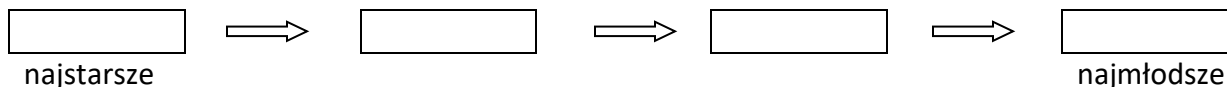
skorupy ziemskiej i część górnego (B) Najgłębiej zalega (C)

..... zbudowane głównie z niklu i żelaza.

Zadanie 3. (0-1p.)

Uporządkuj wydarzenia w dziejach Ziemi od najstarszego do najmłodszego, wpisując do schematu litery przyporządkowane poszczególnym wydarzeniom:

- A. fałdowanie alpejskie
- B. zlodowacenie czwartorzędowe
- C. fałdowanie hercyńskie
- D. fałdowanie kaledońskie

Zadanie 4. (0-1p.)

W strefie klimatów zwrotnikowych na obszarach pustynnych, roślinność przystosowała się do małej ilości wody. Przyporządkuj poniższym opisom rodzaj roślinności, wymieniony poniżej.

sukulenty, kserofity, roślinność efemeryczna

L.p.	Opis roślinności	Rodzaj roślinności
A.	Roślinność sucholubna, o mało wykształconych liściach, rośliny posiadają kolce lub ciernie.	
B.	Roślinność ta gromadzi wodę w liściach lub łodygach np. agawy, kaktusy.	
C.	W okresie suszy rośliny te obumierają i pozostawiają dużo nasion. W okresie dużych opadów deszczu kwitną.	

Zadanie 5. (0-2p.)

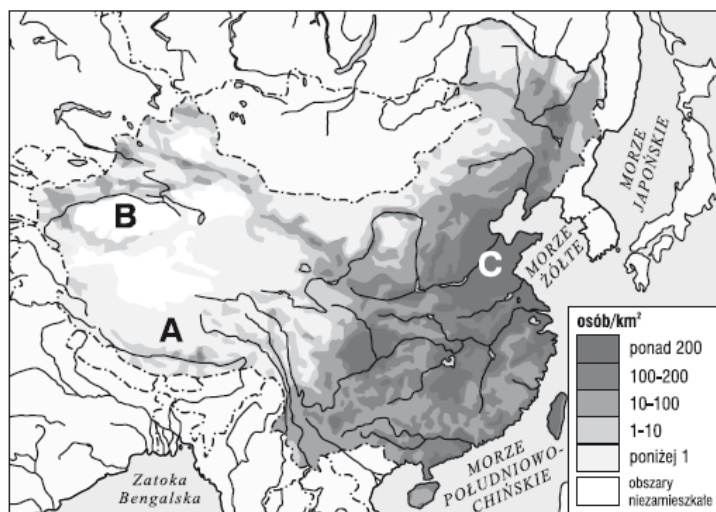
Przyporządkuj główny czynnik wpływający na gęstość zaludnienia w Chinach na obszarach zaznaczonych literami: A, B, C. Czynnik wybierz spośród wymienionych poniżej.

żyźne gleby, deficyt światła, brak opadów deszczu, rozrzedzone powietrze

A.

B.

C.

Źródło: Teraz Geografia, Toruń: Wydaw. SOP Oświatowiec, 2017.

Zadanie 6. **(0-3p.)**

W tabeli umieszczono nazwy dużych ośrodków wydobywania węgla kamiennego w Azji. Wpisz w odpowiednie miejsca w tabeli nazwy państw, w których są zlokalizowane.

L.p.	Ośrodek wydobywania	Nazwa państwa
A.	Zagłębie Kuźnieckie	
B.	Zagłębie Damodar	
C.	Zagłębie Fushun	
D.	Zagłębie Ekibastuskie	
E.	Zagłębie Datong	

Zadanie 7. **(0-2p.)**

Na załączonej mapie konturowej przedstawiono dwa państwa powstałe po 1989 roku. Wpisz poniżej nazwy tych państw.

Źródło: *Teraz Geografia*, Toruń: Wydaw. SOP Oświatowiec, 2017.

A.

B.

Zadanie 8. (0-3p.)

Rozpoznaj obiekty turystyczne w państwach europejskich. Podaj nazwę obiektu, nazwę miasta i nazwę państwa, na obszarze którego znajduje się obiekt.

A.	 Źródło: https://pixabay.com/pl. CC0 Creative Commons. Darmowy do użytku komercyjnego. Nie wymaga przypisania.	Nazwa obiektu: Miasto: Państwo:
B.	 Źródło: https://pixabay.com/pl. CC0 Creative Commons. Darmowy do użytku komercyjnego. Nie wymaga przypisania.	Nazwa obiektu: Miasto: Państwo:
C.	 Źródło: Photo by hr.icio on Foter.com / CC BY /, https://www.flickr.com/photos/tprzechlewski/4580146245/	Nazwa obiektu: Miasto: Państwo:

Zadanie 9. (0-3p.)

Wykonaj polecenia:

A. Wymień nazwy trzech największych zatok na Bałtyku:

.....

.....

.....

B. Wymień nazwy czterech cieśnin łączących Bałtyk z Morzem Północnym:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. (0-1 p.)

Mapa przedstawia podział obszaru Polski na główne struktury geologiczne. Wpisz w odpowiednim miejscu na mapie nazwę najstarszej struktury.

Źródło: *Teraz Geografia*, Toruń: Wydaw. SOP Oświatowiec, 2017.

Zadanie 11. (0-2p.)

Rozpoznaj i wpisz nazwy województw według poniższych kryteriów.

Źródło: *Teraz Geografia*, Toruń: Wydaw. SOP Oświatowiec, 2017.

A.
Województwa graniczące ze wschodnią granicą Polski
1.
2.
3.

B.
Województwa graniczące z województwem świętokrzyskim
1.
2.
3.
4.
5.
6.

Zadanie 12. (0-2p.)

Uzupełnij tabelę wpisując w odpowiednie miejsca liczbę istniejących województw i rodzaj podziału terytorialnego kraju.

Rok	Liczba województw	Rodzaj podziału terytorialnego kraju
1946	14	trójstopniowy
1951		
1976		dwustopniowy
2018	16	

Zadanie 13. (0-2p.)

Spośród niżej wymienionych określeń, zaznacz, znakiem „X”, trzy określenia, poprawnie charakteryzujące klimat Polski.

A.	Przewaga w ciągu roku wiatrów wschodnich.	
B.	Największa roczna suma opadów występuje na pobrzeżu.	
C.	Występowanie sześciu klimatycznych (termicznych pór roku).	
D.	Roczna amplituda powietrza atmosferycznego zmniejsza się w kierunku zachodnim.	
E.	Długość trwania okresu wegetacyjnego w roku wynosi od 100 do 150 dni.	
F.	Duża zmienność stanów pogody.	

Zadanie 14. (0-2p.)

Uzupełnij tabelę, wpisując nazwy klimatycznych (termicznych) pór roku w Polsce.

Średnia dobową temperatura	powyżej 15°C	5°C – 0°C	15°C – 5°C	0°C – 5°C	5°C – 15°C	poniżej 0°C
Klimatyczna pora roku	lato					zima

Zadanie 15. (0-3p.)

Wykonaj polecenia.

- A. Wpisz w prostokąty na mapie numery przyporządkowane obiektom geograficznym zamieszczonym w poniższej tabeli.
- B. Wpisz w tabeli, obok obiektów geograficznych, nazwę pasa ukształtowania powierzchni, na obszarze którego ten obiekt się znajduje.

Źródło: *Teraz Geografia*, Toruń: Wydaw. SOP Oświatowiec, 2017.

Numer na mapie	Obiekt geograficzny	Nazwa pasa ukształtowania powierzchni
1	Kotlina Kłodzka	
2	Dolina Prądnika	
3	Puszcza Knyszyńska	
4	Jezioro Gardno	
5	Wieżyca	
6	Puszcza Sandomierska	

Zadanie 16. (0-2p.)

Na podstawie opisu, rozpoznaj i wpisz w odpowiednie miejsca w tabeli formy ochrony środowiska naturalnego.

A.	Obszary poddane ochronie ze względu na szczególne właściwości naturalne środowiska przyrodniczego oraz walory historyczne i kulturowe. W 2015 roku było ich w Polsce 122 i pokrywały 8% powierzchni kraju.	
B.	Są wyróżniającymi się obiektami przyrody ożywionej i nieożywionej o szczególnej wartości. Wśród nich między innymi skały, drzewa, głązy narzutowe, wodospady. W Polsce jest ich ponad 36 tys.	
C.	Obszary o szczególnych walorach krajobrazowych np. pola wydumowe, kompleksy leśne, torfowiska, ciągi wzgórz. W ich obrębie nie można wznosić obiektów szkodliwych dla środowiska. Jest ich w Polsce ponad 380 i zajmują około 22% powierzchni kraju.	

Zadanie 17. (0-2p.)

Podaj po dwa przykłady przyczyn degradacji gleb w Polsce: naturalnych (przyrodniczych) i antropogenicznych (związanych z działalnością człowieka).

A. Naturalne przyczyny degradacji gleb w Polsce:

a.

b.

B. Antropogeniczne przyczyny degradacji gleb w Polsce:

a.

b.

Zadanie 18. (0-1p.)

Wyjaśnij, na czym polega proces rekultywacji gleby.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0-2p.)

Poniżej przedstawiono kierunki migracji zagranicznych Polaków. Skreśl pary państw, które nie dominowały w ruchu migracyjnym.

W 2014 roku z Polski najwięcej ludności wyemigrowało do *Wielkiej Brytanii i Niemiec* / *Holandii i Irlandii*. W tym samym okresie do Polski najwięcej przybyło obywateli *Niemiec i Rosji* / *Wielkiej Brytanii i Ukrainy*.

Zadanie 20. (0-2p.)

Na podstawie zamieszczonego tekstu rozpoznaj miasta i podaj ich nazwy w odpowiednim miejscu w tabeli.

L.p.	Opis miasta	Nazwa miasta
A.	Jest stolicą województwa. Wraz z innymi miastami tworzy największą w Polsce aglomerację policentryczną.	
B.	Położone nad rzeką Wartą. W nim odbywają się co roku jedne z największych targów międzynarodowych.	
C.	Jest jednym z najstarszych miast w Polsce położonych nad rzeką Prosną. Do 2007 roku działała tu Fabryka Fortepianów i Pianin.	

Zadanie 21. (0-2 p.)

W odpowiednie miejsca w tabeli wpisz dominujący czynnik lokalizacji zakładów przemysłowych w Polsce.

	Zakłady przemysłowe	Dominujący czynnik lokalizacji
A.	Elektrownie	
B.	Huty aluminium	
C.	Cukrownie	
D.	Zakłady papiernicze	

Zadanie 22. (0-2p.)

Jezioro Jamno położone nad Morzem Bałtyckim jest jeziorem przybrzeżnym (przymorskim). Wyjaśnij jego genezę uwzględniając główne czynniki i etapy tworzenia.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 23. (0-1p.)

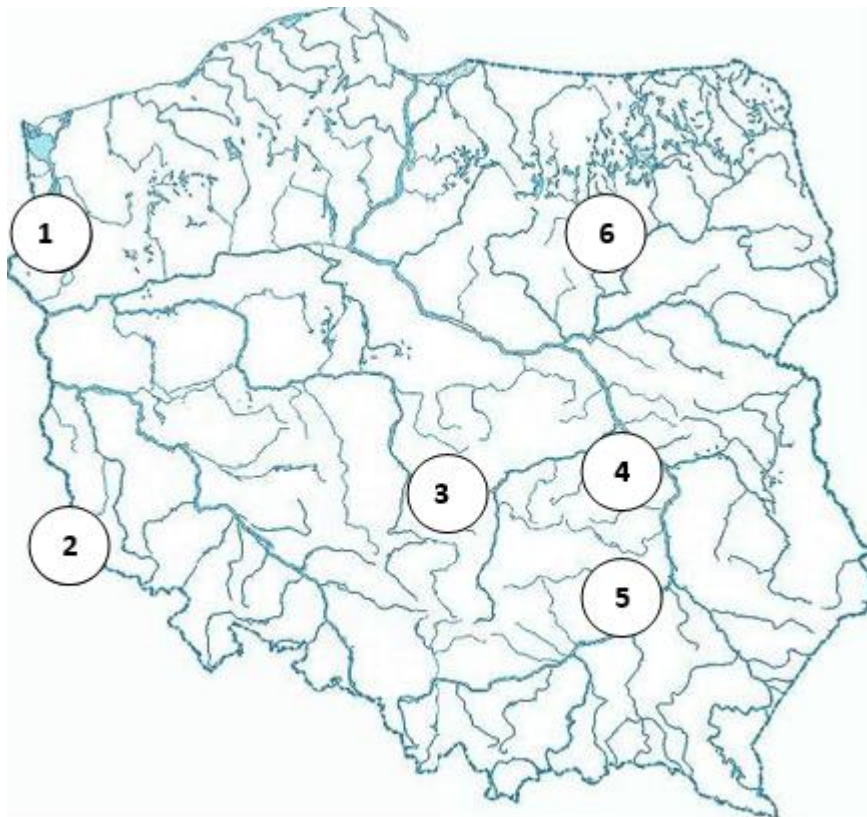
W Polsce w 2013 roku liczba urodzeń wynosiła 370 tys., a liczba zgonów 387 tys. Oblicz przyrost naturalny wyrażony w liczbie osób.

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 24. (0-3p.)

Wpisz do tabeli nazwy elektrowni w Polsce, zgodnie z przyporządkowanymi im numerami na poniższej mapie.

Źródło: *Teraz Geografia*, Toruń: Wydaw. SOP Oświatowiec, 2017.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

Zadanie 25. (0-1p.)

Zaznacz znakiem X dwa określenia, poprawnie charakteryzujące handel zagraniczny Polski.

A.	Owoce są ważnym towarem eksportowym Polski.	
B.	Największym partnerem handlowym Polski w Unii Europejskiej są Niemcy.	
C.	Polska importuje gaz ziemny i ropę naftową głównie z Norwegii.	
D.	Fajerwerki to towar pochodzący głównie z Indii.	

Zadanie 26. (0-2p.)

Podaj nazwy dwóch dowolnie wybranych obiektów w Polsce wpisanych na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Dokonaj krótkiego ich opisu, zachęcającego do ich zwiedzania.

A. nazwa obiektu:

opis:

.....

.....

.....

.....

B. nazwa obiektu:

opis:

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS